

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE İLAÇ VE
TIBBİ CİHAZ KURUMU

TÜRKİYE İLAÇ PAZARI GÖZLEM RAPORU - 9

Satış Hacmi ve Değeri Açısından
2021 Yılı Pazar Durumu

Ekonomik Değerlendirmeler ve Laboratuvar Hizmetleri Başkan Yardımcılığı
Ekonomik Değerlendirmeler ve İlaç Tedarik Yönetimi Daire Başkanlığı

EDİTÖR

Doç. Dr. Tolga KARAKAN

ÇALIŞMA EKİBİ

Dr. İbrahim Muaz YARADILMIŞ

Eda Yalçın ALBAYRAK

Sağlık Uzmanı Ayşe ARSLAN

Uzm. Ecz. Cihan GÖRGÜN

Hem. Ayşegül EKİN

YAYIN KURULU

Dr. Ecz. Sevil AZAK SUNGUR

Dr. Mehmet Hakan FIRAT

Uzm. Ecz. Oğuzhan KOYUNCU

Selin ERGÜR AYAN

Telif Hakkı Sahibi: Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, 2022

Bu yayın; T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Ekonomik Değerlendirmeler ve İlaç Tedarik Yönetimi Daire Başkanlığı tarafından hazırlanmıştır.

Her türlü yayın hakkı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'na aittir. Kaynak gösterilmeksizin alıntı yapılamaz. Kısmen dahi olsa alınamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz. Alıntı yapıldığında kaynak gösterimi “*Türkiye İlaç Pazarı Gözlem Raporu-9 Satış Hacmi ve Değeri Açısından 2021 Yılı Pazar Durumu, Sağlık Bakanlığı, 2022, Ankara, Yayın Tarihi*” şeklinde olmalıdır.

TİTCK Yayın No: 35

ACIKLAMA

Bu rapor, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Ekonomik Değerlendirmeler ve İlaç Tedarik Yönetimi Daire Başkanlığı, Sağlık Endüstrileri Koordinasyon ve Takip Birimi tarafından Türkiye ilaç pazarının genel durumunu yansıtmak üzere hazırlanmıştır. Raporun hazırlanmasında IQVIA (Quintiles and IMS Health) ve İTS (İlaç Takip Sistemi) veri tabanlarından faydalanılmıştır. IQVIA verileri derlenirken V06 ve V07 ATC gruplarında yer alan ürünler çalışma dışı bırakılmıştır. Türkiye pazarında yer alan ilaçların 2021 yılında kutu ve TL bazında satış hacimleri ve satış değerleri incelenmiş olup elden satılan, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ve özel sigortalar tarafından karşılanan satış hacmi sıralamasında ilk 20 sırada yer alan ilaçlara ait veriler rapora yansıtılmıştır. Bu ilaçları içeren gruplar ATC-2 sınıflandırmasına göre değerlendirilmiştir. Her bir grup için satış hacmine göre yüzde oranı en yüksek ilk üç ATC (Anatomik ve Terapötik Kimyasal Sınıflandırma) grubu belirlenmiş olup raporda sunulmuştur.

T.C. Sağlık Bakanlığınca stratejik ürün olarak değerlendirilen ve yatırım teşviklerinin ana konularından olan biyoteknolojik ilaçların pazar durumları 2015 ve 2021 yıllarını kapsayacak şekilde incelenmiştir.

TEŞEKKÜR

Çalışma sürecinde İTS verileri ile katkı sağlayan İlaç Takip Sistemi Birimine ve IQVIA verileri ile katkı sağlayan Sağlık Teknolojileri Değerlendirme Birimine teşekkürlerimizi sunarız.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMA	iii
TEŞEKKÜR	iii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
TABLolar DİZİNİ	vii
1. GİRİŞ	1
2. TÜRKİYE İLAÇ PAZARININ GENEL DURUMU	1
2.1 Pazardaki İlaçların Satış Hacmi ve Satış Değerleri	1
2.1.1 İlaçların İmal ve İthal Durumları	3
2.1.2 ATC sınıflamasına Göre Toplamda Satılan, Elden Satılan, SGK ve Özel Sigortalar Tarafından Karşılanan İlk 20 İlacın Dağılımı	5
2.1.3. 2021 Yılı Elden Satılan, SGK ve Özel Sigortalar Tarafından Karşılanan İlk 20 İlaç İçin Toplam Tutarlar	6
2.2 Biyoteknolojik Ürünlerin Pazar Durumu	6
2.3. Biyobenzer Ürünlerin Pazar Durumu	10

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ATC	Anatomik ve Terapötik Kimyasal Sınıflandırma (Anatomical Therapeutic Chemical Classification)
IQVIA	Quintiles and IMS Health
IMS-Health	Kıtalararası Pazarlama İstatistikleri-Sağlık (Intercontinental Marketing Statistics –Health)
İTS	İlaç Takip Sistemi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. 2015 ve 2021 yılları arası Türkiye ilaç pazarındaki ilaçların satış değeri ve satış hacmi	1
Şekil 2. 2015 ve 2021 yılları arası Türkiye ilaç pazarındaki ilaçların ortalama birim fiyatları ..	2
Şekil 3. 2021 yılı elden satılan, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan tüm ilaçların satış hacmi dağılımları	2
Şekil 4. 2015-2021 yılları arasında ilaçların satış hacmi açısından imal-ithal oranları.....	3
Şekil 5. 2015-2021 yılları arasında ilaçların satış değeri açısından imal-ithal oranları.....	3
Şekil 6. 2015-2021 yılları arasında ilaçların imal-ithal durumlarına göre ortalama fiyatları.....	4
Şekil 7. 2015-2021 yılları arasında tüm ilaçların ve biyoteknolojik ilaçların satış değeri açısından seyri.....	6
Şekil 8. 2015-2021 yılları arasında biyoteknolojik ilaçların satış değeri ve satış hacmi.....	7
Şekil 9. 2015-2021 yılları arasında biyoteknolojik ilaçların ortalama fiyatları.....	7
Şekil 10. 2021 yılında elden satılan, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan tüm biyoteknolojik ilaçların satış hacmi dağılımları	9
Şekil 11. 2021 yılında satış hacimlerine göre ilk 20 biyoteknolojik ilacın, elden satılan, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan dağılımları	9
Şekil 12. 2015-2021 yılları arası biyobenzer ilaçların pazar durumu.....	10

TABLolar DİZİNİ

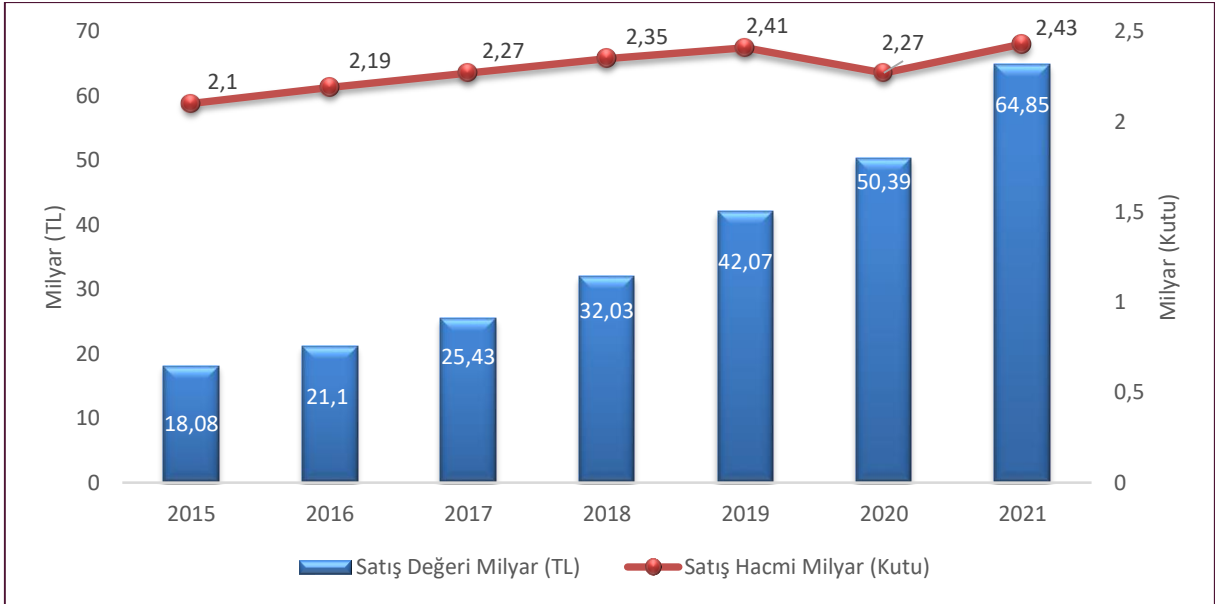
Tablo 1. Toplamda kutu satışı en yüksek ilk 20 ilacın elden satış, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılandığı tutarlar.....	6
Tablo 2. SGK, özel sigortalar ve elden satışta kutu satış hacmi açısından ilk 20'ye giren ilaçların karşılandığı tutarlar	6
Tablo 3. 2015-2021 yılları arasında biyoteknolojik ürünlerin imal-ithal durumları açısından satış hacimleri	8
Tablo 4. 2015-2021 yılları arasında biyoteknolojik ürünlerin imal-ithal durumları açısından satış değerleri	8
Tablo 5. 2021 yılı verilerine göre satılan ilk 20 biyoteknolojik ilacın ATC-2 grupları ve satış hacimleri	10
Tablo 6. 2015-2021 yılları arasında biyobenzer ürünlerin imal-ithal durumları açısından satış hacimleri (Kutu).....	11
Tablo 7. 2015-2021 yılları arasında biyobenzer ürünlerin imal-ithal durumları açısından satış değerleri (TL).....	11

1. GİRİŞ

Raporda, ilaç pazarında 2021 yılına ait IQVIA ve İTS verileri bir önceki yıllar ile karşılaştırmalı olarak sunulurken pazarın kısa vadedeki değişimlerine ışık tutulmaya çalışılmıştır. 2021 yılında yüksek talep gören ürünler (ilk 20) ve pazardaki farklı alanlardaki ürünlerin satış dağılımları irdelenerek pazarın farklı boyutlarının incelenmesi hedeflenmiştir.

2. TÜRKİYE İLAÇ PAZARININ GENEL DURUMU

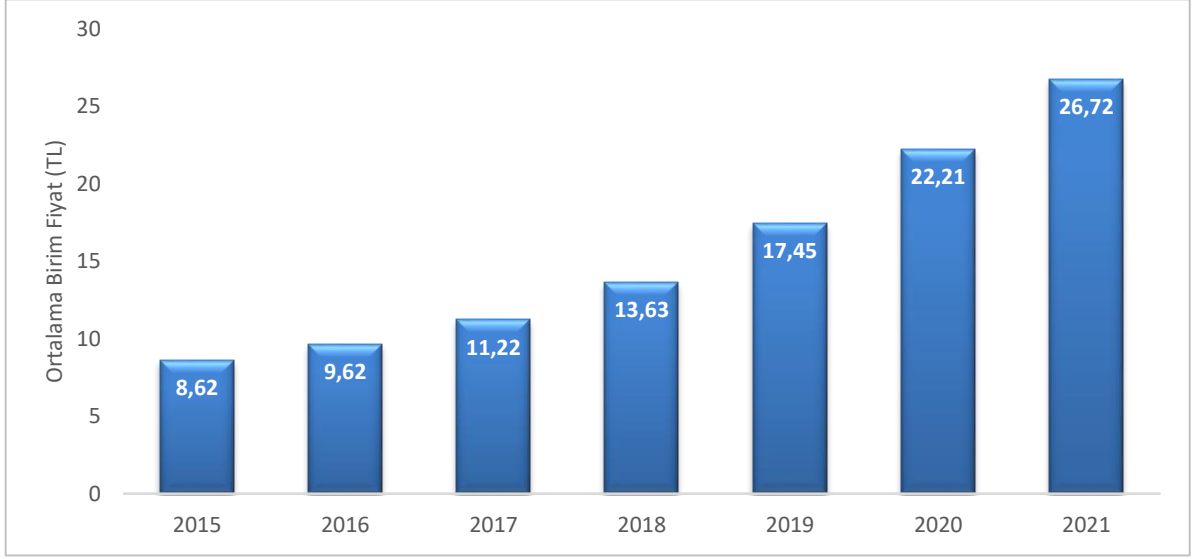
2.1 Pazardaki İlaçların Satış Hacmi ve Satış Değerleri

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 1. 2015 ve 2021 yılları arası Türkiye ilaç pazarındaki ilaçların satış değeri ve satış hacmi

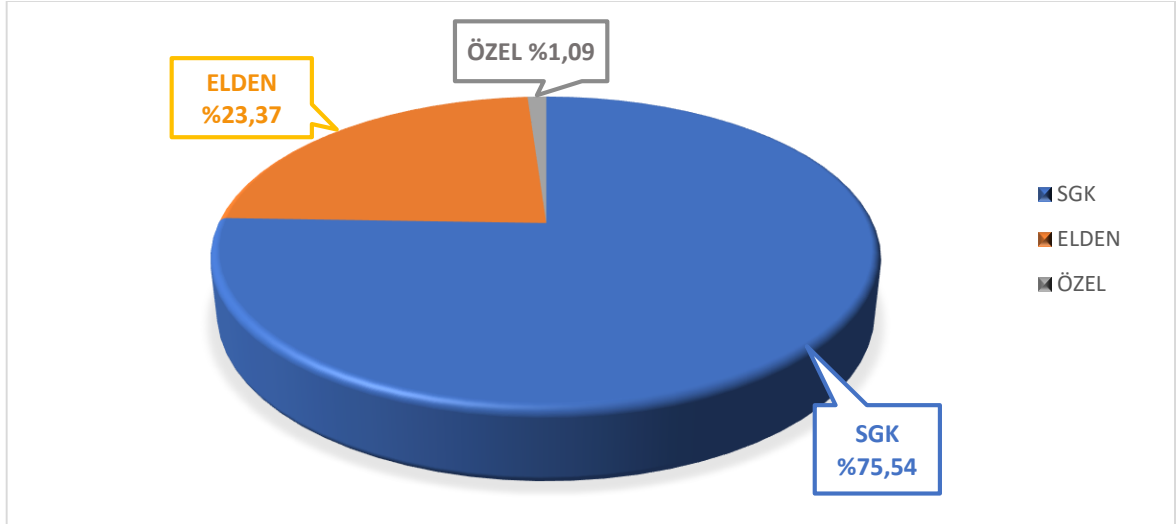
2015 yılında 18,08 milyar TL olan Türkiye ilaç pazarı 2021 yılında 64,85 milyar TL’lik satış değerine ulaşmıştır. Kutu satış hacimlerine bakıldığında ise 2015 yılında 2,1 milyar kutu olan satış hacminin 2021 yılında 2,43 milyar kutuya yükseldiği gözlenmiştir.

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 2. 2015 ve 2021 yılları arası Türkiye ilaç pazarındaki ilaçların kutu başı ortalama fiyatları

2015-2021 yılları arasında pazardaki ilaçların düzenli olarak artış göstermiş olup 2021 yılında 26,72 TL'ye ulaşmıştır. Kutu başı ortalama fiyatta 2020 yılına oranla 2021 yılında yaklaşık %20'lik bir artış gözlenmiştir.

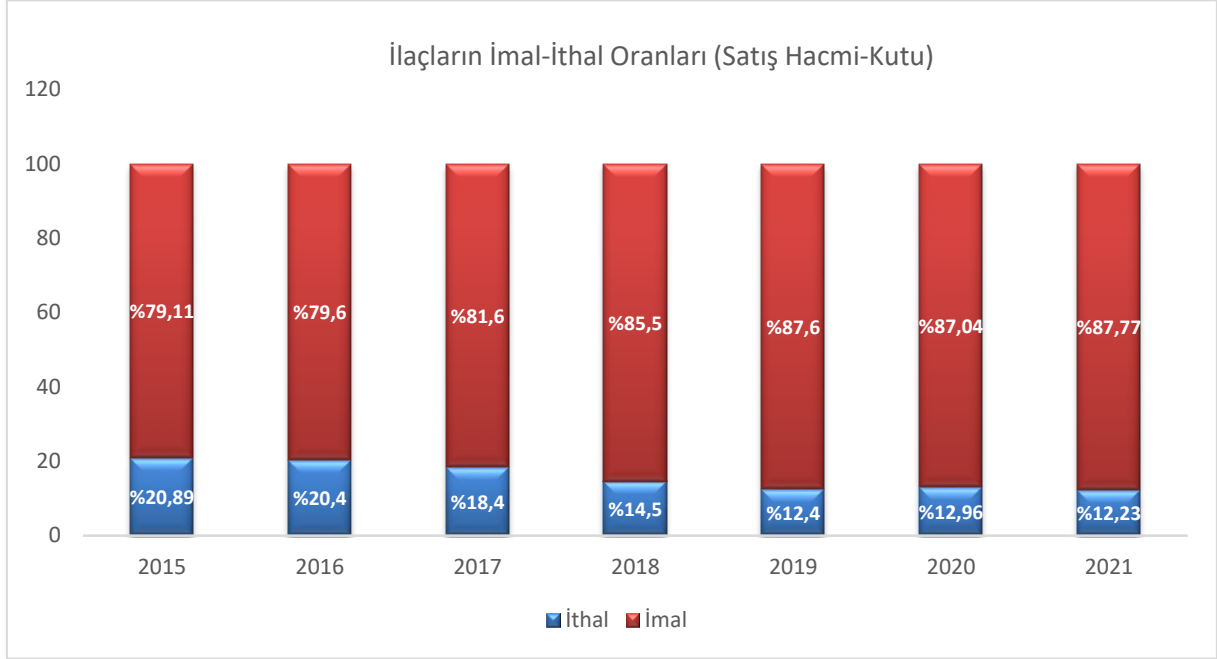

Veri Tabanı: İTS

Şekil 3. 2021 yılı elden satılan, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan tüm ilaçların satış hacmi dağılımları

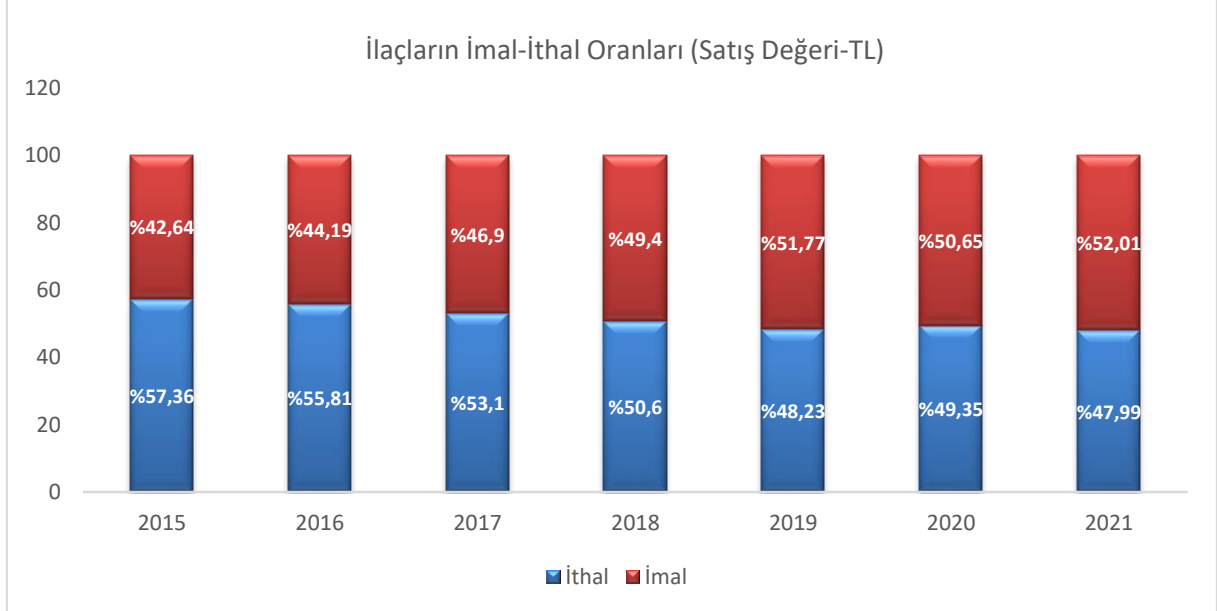
2021 yılında ülke genelinde toplamda satılan ilaçların %75,54'ü SGK, %1,09'u özel sigortalar tarafından karşılanmış olup %23,37'si ise elden satış olarak gerçekleşmiştir.

2.1.1 İlaçların İmal ve İthal Durumları

Veri Tabanı: IQVIA

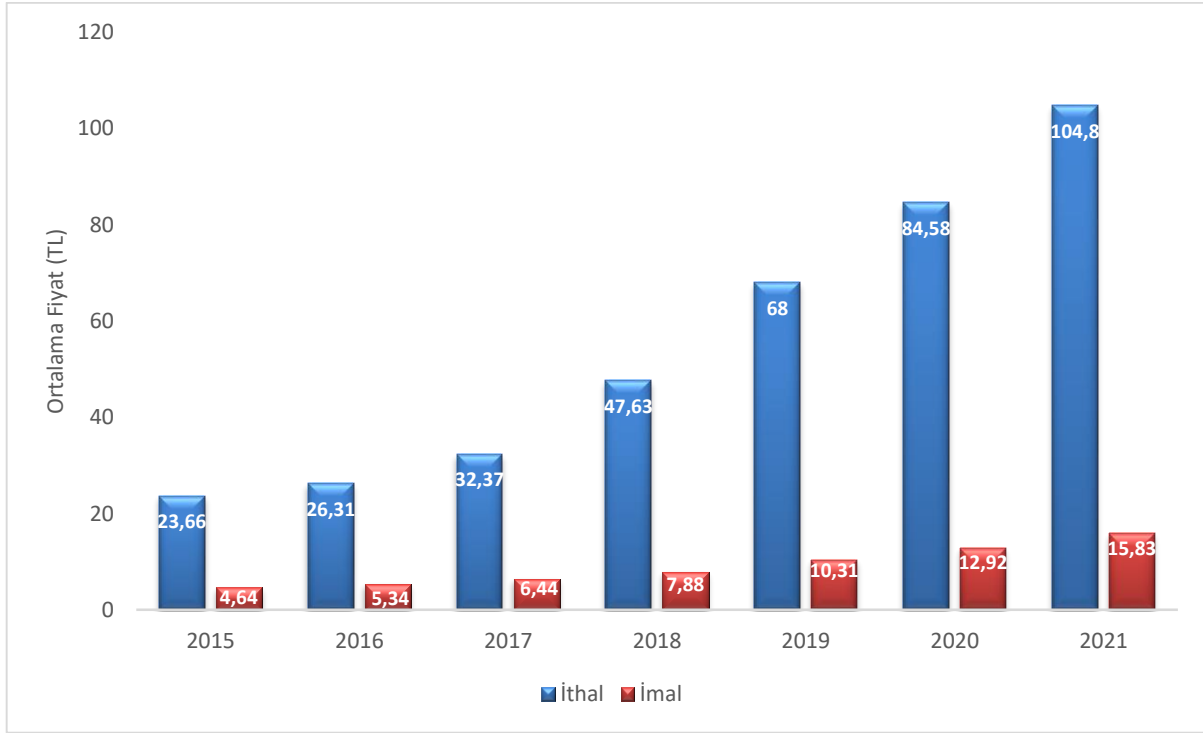
Şekil 4. 2015-2021 yılları arasında ilaçların satış hacmi açısından imal-ithal oranları

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 5. 2015-2021 yılları arasında ilaçların satış değeri açısından imal-ithal oranları

2015-2021 yılları arasında ürünlerin imal ithal durumları incelendiğinde 2021 yılında hem kutu satış hacimlerine göre hem de satış değeri açısından imal ürünlerin ithal ürünlerden fazla olduğu görülmektedir. 2020 yılında satış değeri ve satış hacmi açısından düşüş gösteren imal ürünlerde 2021 yılında tekrar artış olduğu görülmüştür.

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 6. 2015-2021 yılları arasında ilaçların imal–ithal durumlarına göre kutu başı ortalama fiyatları

2015 ve 2021 yılları arasında ürünlerin imal - ithal durumlarına göre kutu başı ortalama fiyatları değerlendirildiğinde ithal ürünlerin ortalama fiyatı 2021 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık %24'lük artış gösterirken imal ürünlerdeki artış oranı yaklaşık %23 olarak yansımıştır.

2.1.2 ATC Sınıflamasına Göre Toplamda Satılan, Elden Satılan, SGK ve Özel Sigortalar Tarafından Karşılanan İlk 20 İlacın Dağılımı

2021 yılında ATC-2 grup yüzdelerine bakıldığında üç grubun genelinde “Antiinflamatuvarlar ve Antiromatik Ürünler”in ilk üç sırada yer aldığı görülmektedir.

Her bir grup için satış hacmine göre yüzde oranı en yüksek ilk üç ATC grubu belirlenmiş olup aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

TOPLAM SATILAN		
2021		
M01	Antiinflamatuvarlar ve Antiromatik Ürünler	%21,74
N02	Aneljezikler	%21,70
B01	Antitrombotik İlaçlar	%15,22

ELDEN SATILAN		
2021		
N02	Aneljezikler	%35,02
M01	Antiinflamatuvarlar ve Antiromatik Ürünler	%29,83
B01	Antitrombotik İlaçlar	%12,85

SGK TARAFINDAN KARŞILANAN		
2021		
V06	Genel Beslenme	%23,26
B01	Antitrombotik İlaçlar	%17,22
M01	Antiinflamatuvarlar ve Antiromatik Ürünler	%14,61

ÖZEL SİGORTALAR TARAFINDAN KARŞILANAN		
2021		
N02	Aneljezikler	%14,44
J01	Sistemik Kullanılan Antibakteriyeller	%12,23
M01	Antiinflamatuvarlar ve Antiromatik Ürünler	%11,27

2.1.3. 2021 Yılı Elden Satılan, SGK ve Özel Sigortalar Tarafından Karşılanan İlk 20 İlaç İçin Toplam Tutarlar

Tablo 1. Toplamda kutu satışı en yüksek ilk 20 ilacın elden satış, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılandığı tutarlar*

	Tutar (TL)
SGK	2.810.150.284,41
Elden	1.162.139.529,66
Özel Sigorta	31.877.731,73

Veri tabanı: İTS

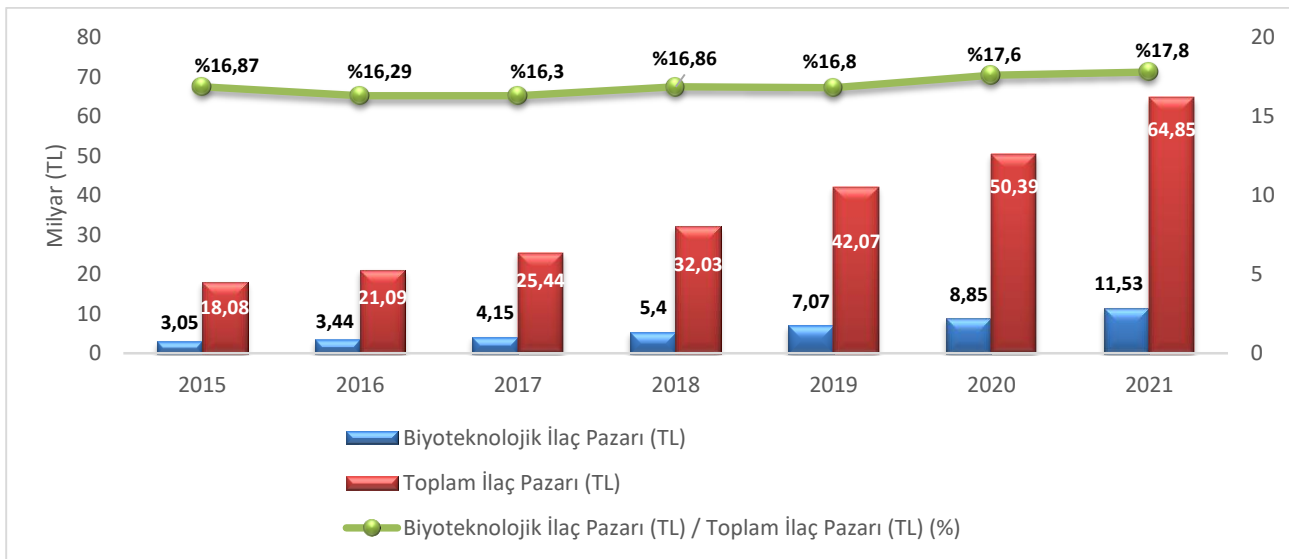
Tablo 2. SGK, özel sigortalar ve elden satışta kutu satış hacmi açısından ilk 20'ye giren ilaçların karşılandığı tutarlar

	Tutar (TL)
SGK	3.266.821.218,81
Elden	1.453.049.571,01
Özel Sigorta	76.767.664,74

Veri tabanı: İTS

* SGK ödemeleri ile ilgili hesaplamalarda kutu başı kamu fiyatları dikkate alınmıştır. Elden satış ve Özel Sigortalar tarafından ödenen tutar hesaplamalarında ise Perakende Satış Fiyatı üzerinden hesaplama yapılmıştır. Yıl içerisinde birden fazla fiyat değişikliği olduğu tespit edilen ürünlerde ortalama fiyat baz alınmıştır.

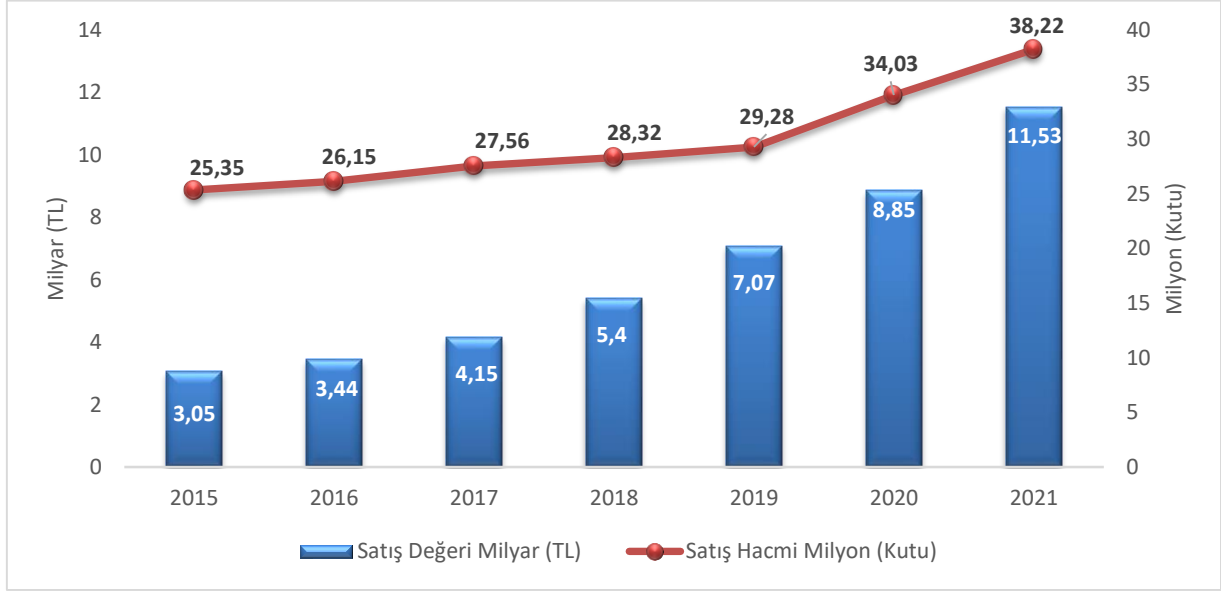
2.2 Biyoteknolojik Ürünlerin Pazar Durumu

Veri tabanı: IQVIA

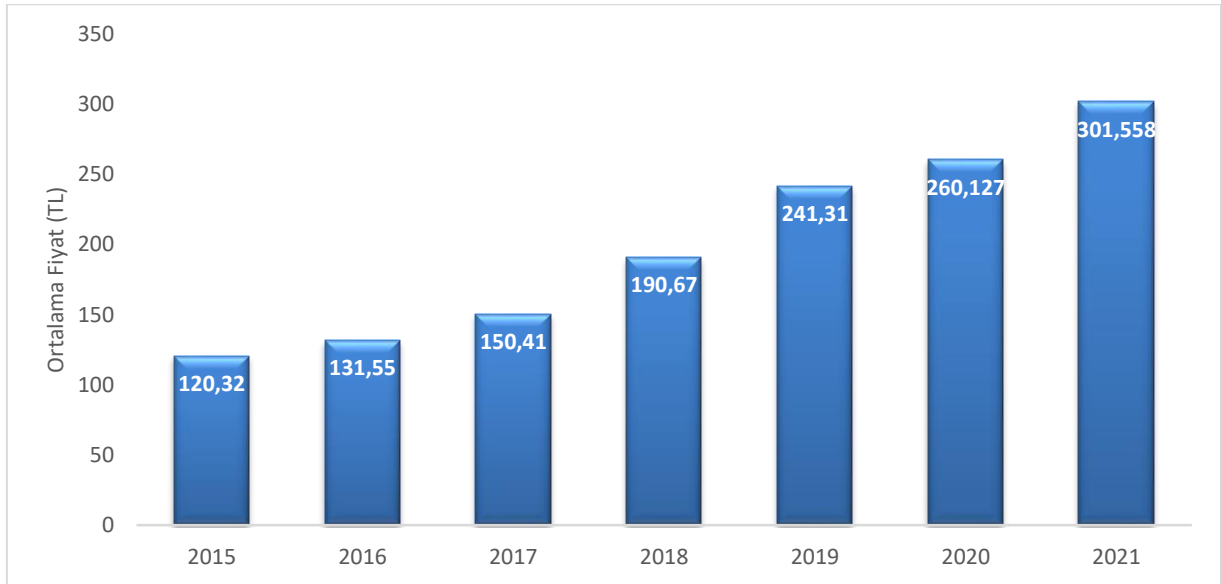
Şekil 7. 2015-2021 yılları arasında tüm ilaçların ve biyoteknolojik ilaçların satış değeri açısından seyri

Global ilaç pazarında olduğu gibi Türkiye ilaç pazarında da biyoteknolojik ilaçlar stratejik önem taşıyan ürün grupları arasında yer almaktadır. Ülkemizde biyoteknolojik ilaç pazarı, satış değeri bazında sürekli bir büyüme göstermektedir. 2015 yılında 3,05 milyar TL satış değeri gösteren biyoteknolojik ilaçlar 2021 yılında yaklaşık 3 kat artış göstererek 11,53 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2021 yılında biyoteknolojik ilaç pazarının toplam ilaç pazarı içindeki payı ise %17,8 olarak görülmektedir.

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 8. 2015-2021 yılları arasında biyoteknolojik ilaçların satış değeri ve satış hacmi

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 9. 2015-2021 yılları arasında biyoteknolojik ilaçların kutu başı ortalama fiyatları

2015 yılında biyoteknolojik ilaç grubundaki ürünlerin kutu başı ortalama fiyatı 120,32 TL iken, 2021 yılında 301,558 TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 3. 2015-2021 yılları arasında biyoteknolojik ürünlerin imal-ithal durumları açısından satış hacimleri

Kutu	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
İmal	1.980.412	3.011.630	3.903.649	4.528.058	8.603.628	10.038.590	12.653.879
İthal	23.369.777	23.142.800	23.661.950	23.793.507	20.679.229	23.989.974	25.568.988

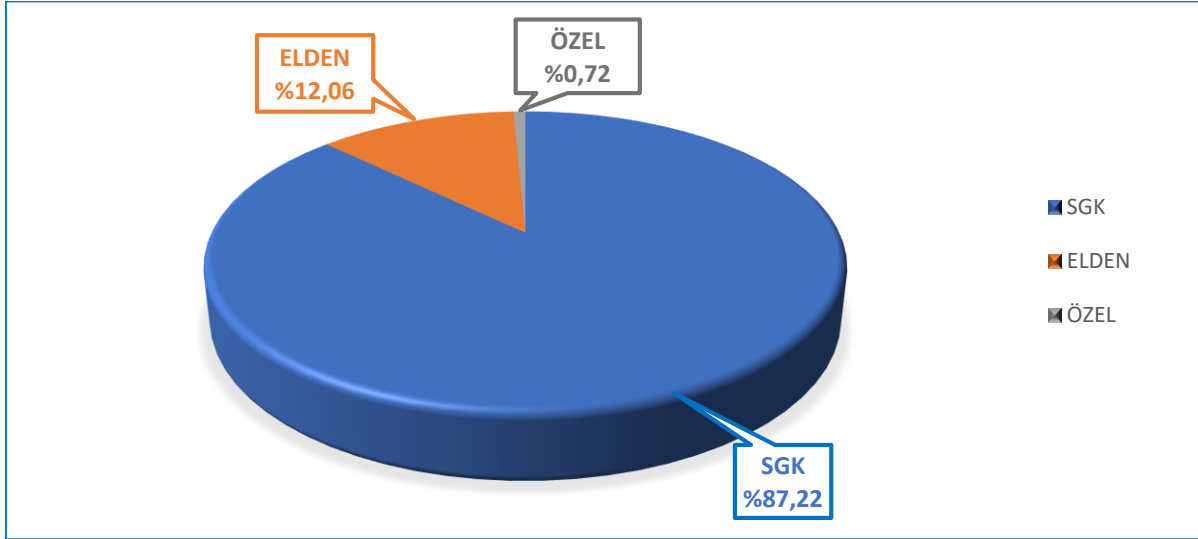
Veri Tabanı: IQVIA

Tablo 4. 2015-2021 yılları arasında biyoteknolojik ürünlerin imal-ithal durumları açısından satış değerleri

TL	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
İmal	42.867.319	67.521.376	109.610.658	158.084.694	414.126.145	637.742.176	1.055.073.718
İthal	3.006.416.156	3.367.810.414	4.036.731.963	5.241.940.843	6.652.162.895	8.214.019.712	10.471.332.556

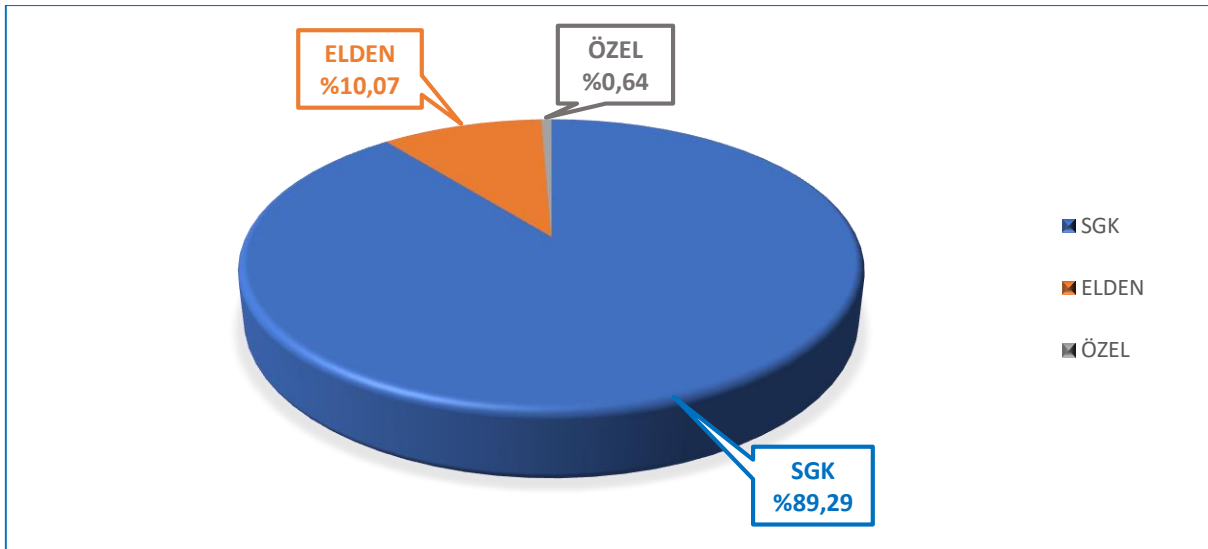
Veri Tabanı: IQVIA

2021 yılında biyoteknolojik ürünlerin imal-ithal durumları açısından satış hacimleri incelendiğinde imal pazarının 2020 yılına göre 2021 yılında yaklaşık %26'lık bir artış gösterdiği görülmektedir. Satış değeri açısından değerlendirildiğinde ise imal pazarının 2020 yılına göre 2021 yılında yaklaşık %65'lik bir artış gösterdiği göze çarpmaktadır.

Veri Tabanı: İTS

Şekil 10. 2021 yılında elden satılan, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan tüm biyoteknolojik ilaçların satış hacmi dağılımları

Veri Tabanı: İTS

Şekil 11. 2021 yılında satış hacimlerine göre ilk 20 biyoteknolojik ilacın, elden satılan, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan dağılımları

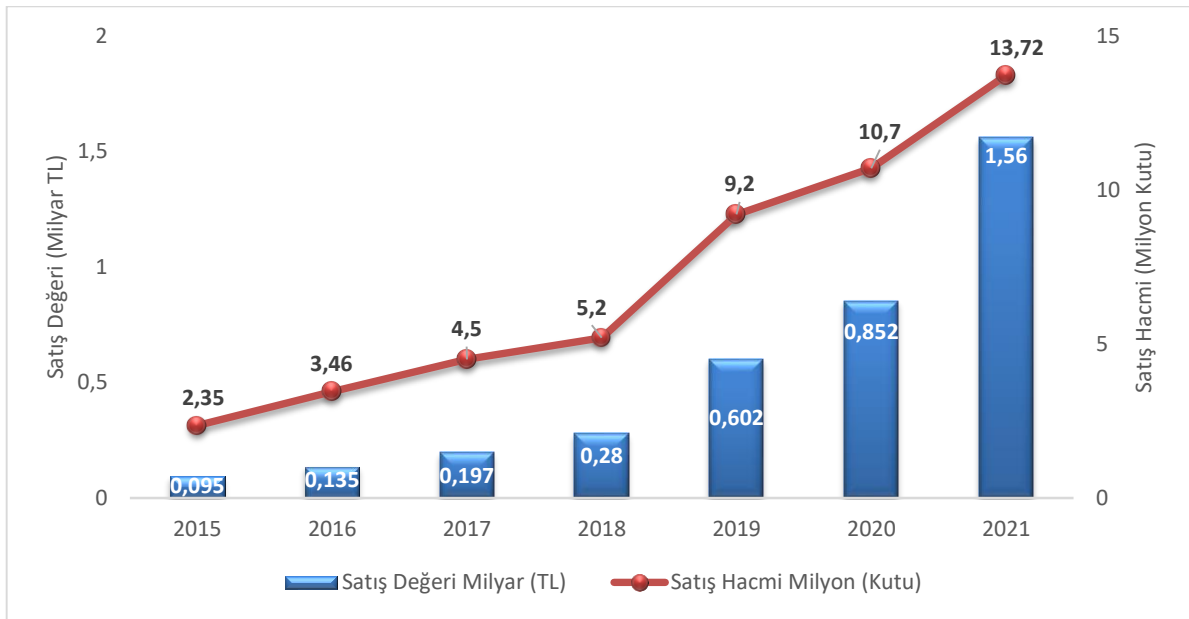
2021 yılında satış hacmi açısından ilk 20 sıraya giren biyoteknolojik ürünlerin; SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan satış hacimleri sırasıyla 25.595.116 (%89,29) ve 182.789 (%0,64) kutu iken elden satılan satış hacmi 2.886.791 (%10,07) kutudur. Sonuçlar “Tablo 5” ile birlikte değerlendirildiğinde bu ürünlerin %57,04’ünü ATC sınıflandırmasına göre “A10-Diyabet tedavisinde kullanılan ilaçlar” ın oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 5. 2021 yılı verilerine göre satılan ilk 20 biyoteknolojik ilacın ATC-2 grupları ve satış hacimleri

ATC-2 Grubu		Satış Hacmi (Kutu)	Yüzde Dağılım
A10	Diyabet tedavisinde kullanılan ilaçlar	16.350.662	%57,04
B01	Antitrombotik ilaçlar	10.184.884	%35,53
G03	Seks Hormonları ve Genital Sistem Modülatörleri	773.609	%2,70
L03	İmmünostimülanlar	630.151	%2,20
L04	İmmünoşüpresantlar	532.138	%1,86
H01	Hipofiz, Hipotalamus Hormonları ve Analogları	193.252	%0,67

Veri Tabanı: İTS

2.3. Biyobenzer Ürünlerin Pazar Durumu

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 12. 2015-2021 yılları arası biyobenzer ilaçların pazar durumu

2021 yılı itibarıyla Türkiye ilaç pazarına giren biyobenzer ürünlerin satış değeri 1,56 Milyar TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 6. 2015-2021 yılları arasında biyobenzer ürünlerin imal-ithal durumları açısından satış hacimleri (Kutu)

Kutu	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>İmal</i>	1.980.412	3.011.630	3.903.649	4.528.058	8.603.628	10.038.590	12.653.879
<i>İthal</i>	369.198	447.295	596.933	685.517	566.414	619.716	1.070.941

Veri Tabanı: IQVIA

Tablo 7. 2015-2021 yılları arasında biyobenzer ürünlerin imal-ithal durumları açısından satış değerleri (TL)

TL	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>İmal</i>	46.197.993	71.941.591	109.610.658	158.084.694	414.126.145	637.742.176	1.055.073.718
<i>İthal</i>	48.787.509	62.744.580	87.747.765	121.452.306	187.438.823	214.492.640	502.264.350

Veri Tabanı: IQVIA

2020 yılında biyobenzer ürünler arasında imal ürünlerin oranı kutu satış hacmi bazında %94,2 iken 2021 yılında %92,2 olarak, TL bazında satış değeri oranı ise 2020 yılında %74,8 iken 2021 yılında %67,75 olarak görülmektedir.